

Íslenskir stílar 2. hefti, 3. bekk A, 1923

Bjarni Benediktsson – Menntaskólinn í Reykjavík – Stílar - Ritgerðir

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

---

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360

Uppvaxtar- og námsár

Askja 1-1, Örk 5

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Bjarni Benediktsson.
3. bekk. A.

Íslenskir-stílar.
II. hefti.

Bjarni Benediktsson
3. bekk. A.

1923.

Torfi sýnir mönnum konuþví
sín.

Þóttur saga.

Éinn sinni fóru tveir ungir, ógiftir menn, útan af Svab-
bardsströnd ^{frá} ~~á~~ í Eggjafjört. Mennirnir þæktu Torfa á
Klíkkum, og gistu þeir því hjá honum. Þeir þægtu
Torfa fyrir naturgveitann, og var hann því all-
kátur. Þá er þeir voru ferðbúinir, segir Torfi, að hann
geti eigi lánað þeim á annan hátt ^{með því,} en ^{þá} að sjá
þeim konuþví þeirra. Annar maannafn ^m var tvi-
lofaður, og huggaði hann, að ni væri gaman að
sjá, hvort Torfi sýndi sér ~~á~~ ^á kærustu sína sína.
Torfi vissi eigi um, að maðurinn var tvi lofaður.
Fara þeir ni inn í ~~í~~ skerminu sína; þar inni

var dím, ^{og} (einng) var þar kerald mikid, sem var
mönnum sýndist vatn vera í. Þá ni mennirnir
tvoir konungmyndir í keraldinu, og segir Torfi
þeim, hvor ætti að fá hvora. Eigi tvær það karasta
trúlofada mannsins, sem hann ætti að eiga,
og segir hann því við Torfa, að eigi sé þetta
rétt, því hann sé trúlofadar, en þanna sé
karasta sin eigi. Torfi segir, að þetta sé ni samt
rétt. En svo fór ~~ni~~, að það slitnaði upp í milli
þeirra mannsins og karasta hans, og fór hann
nordur í ~~sættis~~ sveitir og giftist þar konu þeim
sem hann hafði séð í keraldinu. En hinn
maðurinn þekkti stúlkuna, sem hann ætti að eiga,

og var hinn í sömu sveit og hann, ^{en} þá voru
þau eigi þarin, að draga sig saman þá, en það
gjörðu þau seinna.

Það þarf sterk bein, til að þola göta daga.
Ef málskattur þessi er tekinn bókstaflega, þá
er hann alls eigi réttur, að minsta kosti er
þess hvergi getið í *Þjófræðingum*, að „götur
dagar“ séu nokkuð sérlega hattulegir fyrir beinir.
Enda mun eigi eiga að skilja málskatt þennan
á þann veg, því merkingin mun vera þessi:
Það þarf mikinn viljakraft eða dugnað, til að
þola meðhöld og meðlati. Þegar hann er skoðaður
úr þennan hátt, þá er hann vafalaust réttur,

sem og ni mun reyna að sýna fram á.

Það er margregnt, að ymsar konungar ættir hafa

úrkyrt þannig, að þótt fyrsta ættliðinnir hafi

verið dugnaðar-menn, þá hef þessir brátt verið

að þeir, að í ættinni hafa ~~ættir~~ kasti ymsar

aukrisar komið fram. Orsökina till þessa ~~er~~

að finna í málskatti þessum, þeir hafa eigi

þolað sífellt með latti og hafa þeir orðið viljalegir

vandvæðamenn, svo sem Liðvík 15. Frakka konungur,

eða ofmetnast af tígu sinni, svo sem Liðvík 14.;

eða jafnvel ^{orðið} Yggjaðir vesalingar, svo sem Fróðsk

Christjan 7. Dana konungur. Af þessum málskatti

leisti einnig, að oft ^{ast} komu mikilhafusta meginmír

frá ^{miðstéttunum,} ~~áttugum~~ en eigi höfðingjunum, því að

þeir, sem aldrei þurfa að reyna á sig í esku,

~~þeir~~ verða hegmenni og kraftlausari, þá er á

dugnað þeirra reynir. En aftur stöðir það kraftana

að þurfa, að reyna á sig, til þess að nýðja

sér brant til frægðar og frama. En af þessum

er ásett, að afkomendur ~~á~~ stórhöfðingja og

andmanna ^a ~~þurfa~~ þurfa í sjálfu sér eigi að vera

ver gefnir í uppkafi, heldur en afkomendur

^{annara} ~~þeirra~~; munurinn er aðallega sá, að þeir fyrnefndu

missa oft reynslu þá, sem aðrir fá, þá er

þeir ~~me~~ reyna að komast áfram. Henni og ni

eigi að vita meir ^a um mál þetta að sinni.

Áhrif lesturs Íslendinga-sagna.

Ef itarlega á að skrifa um efni þetta, þá er það efni í heila bók, en þar sem aut séð er, að eg get eigi ritat svo mikið á einum 50 mínúturnum, þá mun eg einungis geta hins helstu áhrifa.

Fyrsta helstu áhrifin eru vafalaust, hve ^{nytt} ~~mark~~ það betir málið, að lesa þess Íslendinga-sögunna og skal eg geta eins þægilegt dæmi, máli mánu tel sönnun.

~~Á les einum fyrsta kortum, í þess þinggjafi, skilur~~

Áhrif lesturs Íslendinga-sagna.

Ef itarlega alti að rita um efni þetta, þá geti eg það verið efni í heila bók, en þar sem autsatt er, að eg get eigi skrifað svo mikið á einum ^m 40 mínúturnum, þá mun eg einungis geta helstu áhrifaⁿ.

Þann áhrifin, sem vafalaust er að telja fyrst, eru áhrifin á málið. Það er engum vafa undirvikið, að það betir málið mjög að lesa forn-sögunnar. T.d. um áhrif þessi (þá) skal eg nefna eitt dæmi, sem mér hefur verið sagt of kunnugum og skýlartum manni.

Íslendingur á ka einum, sem liggur fremur
afskeltur og er í þingeyjarvísku, er drengur,
sem er eitthvað um 10 ára gamall. Drengur
þessi þá þykir nokkuð undarlegur í höttum;
hann hefur lesið allar Íslendinga-sögnum,
Eins og þú er getið, þá liggur hann ^{þar}
sem þá er menn komu, og hefur þú drengurinn
litið samblendi haft við utanbojar menn, þess
til úr fyrir skömmu, að hann kom á manna
mót eitt. En þá er hann þó að tala við ^{þar}
þá kom það í ljós, að hann talaði nokkuð
forn mál, og að vissu eigi alveg, eins og og
fornmenn, en mjög líkt.

Ónum áhrifum eftir þú, sem sumir segja,
að það er veiki hjá manni drenglyndi, og að
lesa sögnum er aldrei hefi og er það var
við það. En En hitt er vist, að þú getur
vakið hefningu og niðurdæskap hjá þessum
istöðulitlum sálum.

Nú virdist mér, sem nóg vitleysa sé komin, og
hatti og þú.

Óráðvandar kaupmáður.

og
ráðvandar dómari.

Þitt sinn tjuði tyrkneskur kaupmáður þessu
þ þyngju sinni, sem innihélt 100 gullpeninga.

Flann sendi mann um borgina til þess að skjara
frá tapi sínu og lofaði hverjum þeim, sem komi fengi
með þyngjuna, ^{helming} þáris, sem í henni var.

Þá komu ríðar kom sjómáður nokkur til kaup-
mannsins og sagði frá því, að hann hefði
fundit þyngjuna, og vildi hann því fá verð-
launin. En ni ásetti kaupmáðurinn sér að ná
þyngjunni, þá þess að borga nokkur fundar-
laun, og sagði því við sjómannin: „Ég hef

tjnt þyngju með 100 gullpeningum og djúmatum
gimsteini í, en þú kemur ekki með gimsteinum

og ferd þú því ekki verðlaunin, fyrr en þú
skilar honum! Sjómáðurinn brást veður við, og
lytta neitaði að afhenda þ þyngjuna, nema hann

inn málið fyrir dómara. Þá lagði kaup-
manninn, hvernig gimsteininn hefði litið út, hvernig

hann hefði fengið hann og hve djúmatu hann
hefði verið; kaupmáðurinn ^{svaraði þessu} (gjörði þetta), en á
þann hátt, að dómariinn samþafðist um ó-

váðvendi hans. Þá gaf dómariinn svo hljóðandi
úrskurð: „Kaupmáðurinn hefur tjnt þyngju með

100 gullpeningum og 1 ginsteinum í, en sjámaðurⁱⁿⁿ

hefur fundið fyrir þynggi^{einungis} með 100 gullpeningum í, en

segja þá er þvi augljóst, að þetta er

ekki sama þyngjan, og er þvi sjámanninum

þyft að halda fundi sínum, þar til hinn

rétti eigandi kemur".

Halfrú á götu.

Þ. þá var eitt sinn, að aðalsmaður, sem bjó í

kastala^{í nánd} við sjóinn, ~~stafaði~~ að gifta sig. Þá

hann þvi efna til mikillar veislu, sem átti

að vera vott um auðafi og örlati hans. Hann lét

itæga bæði þá er að veislu deginum ~~þá~~ ^{kom} ~~þá~~ ^{þá}

var borðit fyrir gestina bæði ávottur og tjo

ymislegir kjötrettir; en einn rétt vantaði, og

þá var fiskur, þar að vott hafði verið í

sjóinn og þvi ilt til fiskifanga. Veislan

stóð í marga daga.

Þinn veislu-morguninn kom fiski-maður nokkur

til hallarinnar, með stóra liðu; hann var strakast

leiddur fyrir aðalsmanninn þar, sem hann stóð að lokum sagði aðalsmanninum: „^f þá þú, þú mitt í meðal gesta sína. „Laglegur fiskur“ sagði ^{þá er hann sá líðuna} aðalsmanninum, þú skalt sjálfur ákveða verðið fyrir hann, og þú skal verða greitt það þegar i stað. Hve mikið viltu? „Eitt hundruð högg á berandi vassinn á sjálfum mér, er verðið á líðuni“, svardi sjömaðurinn, ^{og eg} „~~þú~~“ vil ekki missa eitt einasta högg af tölunni! Aðalsmanninum og gestir hans urðu mjög ^{hissu} (undrandi), og reyndu að telja sjómanninn ofan af heimsku þessari, en hann var iðgjör á lívinn, og sagði, að ef þeir vildu ekki greiða þetta verð, þá vildi hann eigi selja fiskinn.

Að lokum sagði aðalsmanninum: „^f þá þú, þú mitt í meðal gesta sína. „Laglegur fiskur“ sagði aðalsmanninum, þú skalt sjálfur ákveða verðið fyrir hann, og þú skal verða greitt það þegar i nærveru okkar“. Eftir fimtíu högg ^o hröpaði sjömaðurinn: „Gleittit, hettit, og hef félagi i þessari verðun, og hann verður að fá sína hluta.“ „Hvað!“, hröpaði aðalsmanninum, „eru tvö slík ~~þú~~ þú þú til, i heiminn, þú þú þú hvar er félagi þinn!“ „þú þú þú ekki að fara langt að leita hans“, sagði sjömaðurinn. „Glann munta finna við þitt eigið hlið, þú, að hann er dyra vörður þinn. Glann vildi eigi kleyfa mér inn, fyrir en eg lofaði“

honum helmingt þess, sem ég fengi fyrir

lituna". "Mjög gott", sagði aðalsmaðurinn; konið

strak^ð með ham hingat, hann skal sannarlega

fá sinn hluta, með mesta ^{nettlati} ~~mannfjöldi~~!"

Því mest var konið með dyra vörðum, og fékk

hann þegar sinn hluta af ~~þess~~ vörðum, svikna

vel íti lätinn. Og lýkur mi þess ^rári sögu.

Magnús „póliti“.

Fyr meir var hér í Reykjavík lögregluþjónum sá,

er Magnús hét, ~~og~~ var hann etíð nefndur

Magnús „póliti“. Magnús þessi (aldist) upp á

þó einum austur í Þingvallasveit. Það var

dag einn, þá er hann var kominn vel

á fót, að hann var eitthvað að ganga úti

við, vissi hann þá eigi fyr til, en hann

stóð í bejarhláði nokkru og beyrdist

honum, sem nefur væri íleginn inni

í benum. Fyrst datt honum í hug, að

þetta væri Þingvallastatur, en bæði

var það, að honum þótti undarlegt, á

hvern hátt hann væri kominn þangað, og

einu þótti honum ymislegt annarlegt

þar á sem hverfis sig. Hvort sem honum

hefur ni þótti þetta vera grunsamlegt, eða ~~at~~

hann hefur ~~to~~ kvíðit fyrir ^{því} að fara

sva langa leið heim aftur, þá hræin

hann upp yfir sig. Kom þá kona

ein út úr benum og ávarpaði hann

með blitlati miklu, og bauð hær honum

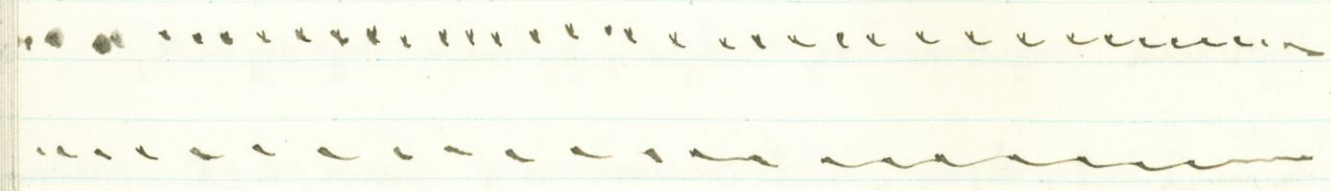
inn, og þáði hann það. Þá er hann

var kominn inn, ~~þótti~~ bauð konan

honum sykku og skyr, rjóma og mjólk,

hangiket, áfir, setabrænd og ymislegt fleira

göð geti, en hann þáði það eigi, en
stóð altaf í "öndinni af öskri, þá varð
honan reið, sem ⁿvolegt var, og hengdi
"pölitit" ^{hann} upp í grein, sem slitti fram
af stalli við þingvalla vatn. Þá er
Magnús kom eigi heim, og var farið
að leita hans, en hann fanst eigi,
og gekk svo í ^{nokkra} ~~manga~~ daga. At nokkra
lokum fór þó svo, að smali sinn fann
hann í hrislunni, og var hann þá að fram-
komum af hungri og þreytu. ....

Brandur á Grönavatni.

Fyrir hérafið til manns-aldⁿⁱ var trúgla ^{i Myvatnssveit} í Grönavatni
Böndinn á öðru bjlinu hét Brandur; hann var ungur
og hraustur maður og í alla stöði hið mesta karl-
menni. Svó ~~er~~ hättar til á Grönavatni, að beitar-
húsin eru all-langt frá bænum, og skiftust
vinnumenninna á að fara þangað. Skamt frá
beitarhúsinum er gjá ein mikil, í henni er
eldborg, ^{en} þar var sagt að tröll byggja; oft
var það, að þau komu, að beitarhúsinum
til þess að glettast í einu eða annan
hátt við fjármennina. Það var vetur einn,
að regnleikar þessir mögundust mjög, og

kom svo að síðustu, að fjármenn neitunar
að fara framur til ^á húsinna, þótti Brandur
þetta löðurmannlegt og skapatist mjög að.
Það var morgun einn, að hann fór til
húsinna ~~er~~ reis úr rekkju, um sólaruppkoma,
og fór til beitarhúsinna, ⁱⁿ án þess að eiga
tal við fjármann þann, sem þar hafði
verið í deginum áður. Þess skal getið, að
Brandur var eigi vanur því, að fara á
húsin. Nið leiddagurinn, og kom Brandur
eigi heim; þá er kvöldið tók, fór mönnum
að þykja bráttvera Brandur grunsamleg,
og voru því leitar menn sendir í stað,

til þess að leita að ^{hans} Brandi. Þvírust austan trúið ofan af sér, því að það var mikið ^{la} sterkara. ^{en Brandur}

í Grœnavatni eru hraunhellur miklar og hljóp þá Brandur á stað, og tröllit á eftir.

við lendar, þá er ^{leitarnemur komu} þangað, var komi þá sáur þeir hönnu, og náði það hönnu þar á hellunum

hvar tveir menn áttust við; sáur þeir, að annar tók þá þá saman og fóru þeir þá í

var miklu stærri og ^{sterkari} hrafta ^{meiri}, en þá er glimmu, og fór Brandur heldur halloka,

þeir komu nær, hj hljóp hann brott, svo að en gat þó varit sig, þar til, þá fór

þeir gátu eigi at hugað hann gjörða. Glimu að þreytast; þá varð hann alveg undir.

maðnum var Brandur; sagði hann þeim, að leitarnemur fóru með Brand heim, og

þá er hann var þeim að vera nokkunn, andadist hann, að tveim dögum litnum.

tína í leitarnemum, hafi sótt sig svefn, eftir þetta varð minna vant við ⁱ nefni.

svo að hann hafi sofnað. þá er hann leikana en íður, ^{en} þó þurfu þeir eigi.

valnadi, var tröll mikið komit ofan í

~~Stær.~~

hann, og gat Brandur með namindum velt því

Um „kuldufólk“.

Það hefur lengi verið ^{manna}trú hér á landi, að
í holtið og hæðum byggji fjöldi af ósýni-
legum verum, sem kallast hafa verið
álfar eða kuldufólk. Þúmsar segir enu
um uppvæna kuldufólks; einna algengast er
sí sögn, að eitt sinn þá ^{er} Eva var að
þvo börnun sínum, þá hafi Guð ^{þar að} komið
Sum börnin voru óklædd og óþvegin. Eva
skammadist síu ⁿⁱ fyrir að láta Guð sjá það
börnin svona ítleikin, og faldi hún þau,
því að hún var baki, til þess, að þau sœmt þarf
eigi. En „Guð sér allt“, og sá hann því börnin,
þótt hún er fullur almági hafi þau

ránu honum ni í skap yfir hegöma-skap
þess fólksins, og sagði hann þá, að þú
því, að Eva vildi eigi lofa sér að sjá
börnin, þá væri best að engin ⁿ sœi þau
hétan í þá. Síðan hafa þessi „Eva-börn“
aukist og margfaldað á jörðinni, en ^{ísýnileg} ~~etið~~ ^{er} ~~verið~~
þvona ítskjra munumelin tilveru þú af álfar,
en í raun og veru ~~þá~~ er uppvæninu allt
annar, eins og ni skal litillega sýnt.
Það er oft, að menn heyra með skritinu hljóð
eða eitthvað þess háttar, í raun og veru
við þetta,
þótt hún er fullur almági hafi þau

sér, að þetta væri einhver hávæði frá huldur-
var þá orðinn prestur, eða var að fara
fólki. ^{þama} Er er um það að segja, að oft getur til prests, við kenslu. ~~Á þessum~~ var fjölsæ-
það komið fyrir, að menn sjaist í þeim stöðum þann tók eftir því, að etíð þó er
þar, sem eigi er búið við mannaferðum, skamt áður var kvöldverður, þá var einn
og getur það þá verið nóg til þess, að ^{matar-}eskurinn láttinn upp í hili, í afvikinn
hjátrina. Eg skal geta eins dæmis, sem eg stað. Þonum þótti þetta all-
veit að er satt, um það, hve litit þarf til hélt lengi vel, ^{í fullri alvöru} að þetta væri matur,
þess, að velega hjátrni manna. Það hefur sem Móra væri ^{atlatur} ~~skattat~~ þess. En þetta
verið sagt, að ~~þafa~~ minnum og allt mönnum var ofur-einfalt, ^{því að} þessna var fjösa-matur
hans og fylgdi aftur ganga sí, er í va fells. einn, sem oft kom sinna inn, en átriv,
þóni hefur verið nefnd. Það var vetur og var því matur hans geymdur honum
einn, að ití i Enger, þar sem afi minn á þessum stað, þar sem hann gat
ljó, var það ~~mat~~ matur, sem annað kvotgerið að honum veisnu. Nú er tíminn
sem ití, og get eg því eigi skrifað ^{meir} að sínu.

Dyrnar í Hamarsholti.

Ólafur hét maður, fönsson, kallaður hinn há.

Hamur var á Egilsstöðum, þá er þessi saga

gjörðist. Hamur var greindur maður og álitinn

sannsögull, en heldur var hann meingyrtur

í tali, þá er hann vildi það við hafa.

Það var sinkenni á honum, að í hægri auga

hafti hann litinn svartan blett, á stöð við

títuprjóns-haus, amars var hann gráeygur.

Álitur menn, að hann væri sleggur, og þóttist við

hann oft sjá ýmislegar sýnir, og sagði hann

mönnum oft frá þeim; þá hétti hann að

segja frá sínum þessum, þá er hann vart

eldri, sáker þess að jmsir haddu hann fyrir þar

og álitu, að hann skökvæði þeim upp.

Það var vetur einn, þá er hann ^{vinnuáttur} var á Egils-

stöðum, að hann fór dag einn út að Egilsstö-

vatnsenda, sem liggur nokkru utan, en Egils-

staðir. Á leiðinni erholt eitt, sem kallað er

Hamarsholt; það er með kletta-^{brun} ~~trökla~~ að

framán-verðu, og gekk Ólafur fyrir meðan

klettana. Þá er Ólafur var kominn þar mót-

þá sá hann, að ~~þ~~ dýr voru á hömnum

og logaði ljós þar í dýnunum; fór hann þá

nar og sá, hvernig öllu við dyrnar var háltað.

Við dýrustafinn hékk lampi, sem mjög svipaði

Til gítarlampa, nema (að) nefið var pipulagað. Sá hann aldrei framur til huldufélks í
gar innar af ^{langur} var gangur, og þá er nokkuð glamarsholt, þó að hann oft ^{II} ^I elti leit þar, eftir
~~langt~~ innar. ^{lega} ~~eftir~~ ~~þar~~ voru tveir dyr, sovefatta, enda sagði hann, að sér væri alveg
á móti annari. Eftir Ólafur ni að ganga innsjálfrátt, þá er hann sei huldufélk. Fleira
og var hann blíinn að láta annan þóttinn sagði Ólafur mér eigi frá sjnum sínum,
á þróskuldinn, en í því kemur kona ein sakir þess, að hann var farinn að gleyma
skálmundi fram ganginn, veidaleg mjög og þeim á eljörum sínum, en þá talaði eg
illileg; hélt hún á lampa líkam þeim, sem við hann.

við dygnar var. Hugsar ni þfa Ólafur, að best
sé að vara sig og ⁱ ~~því~~ ^{því} þóttinum að sér,
en í því skellir kerlingin hvarðinni aftur, svo
að minstu munandi, að þóttinum yrði á milli
en í því, að dygnar lokust, hurfu þar, og

Þaki og sofa. En í því varð mér lítið aftakundi og mi eftir þessu, og sá eg, að eg
og sá eg þá tvo menn koma niðandi með myndi eigi hafa tíma til þess, að fara
reiðver^{is}hest á milli sín. Mennirnir voru svart af þaki, en samt hleypti eg heim að
kladdis, og allir hestarnir voru brúnnir; dattu hliðinn, en þá er þangað kom, var tréft
mér mi í hug, að þetta væru eigi almennilegir eigi í hliðinn, og gat eg því hindrunar-
menn, og rann þegar af mér allur svefnhöfði laust komist ~~en~~ heim að bænum, en þá
og þeysti eg þegar undan eins hratt, ~~en~~ er þangað kom, leit eg vit og sá þá,
og eg gat. Leit eg aftur vit og vit, og ~~er~~ að þeir voru stansaðir við hliðit.

virtist mér, sem bilid^{is} í milli okkar ~~misk~~ Kallad^{is} eg mi á vinnumenn mína, en er
stítt drægi saman með okkur. Í tungaröð. þeir komu, voru mennirnir hófnir, og
hliðinn heima hjá mér, var vanalega tvei sá eg þá eigi eftir það. Enginn af þá
sitt mikið, og var eigi hægt að taka það nafði orðið var vit þá. Enginn þilta minna
þrá, nema ~~eg~~ þá fanit var af þaki. hafði heldur tekið tréft^{is} in hliðinn. Atburður
þessi er alveg samur! © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Bjarni skotmaður.

Kaupmaður nokkur á Vesturlandi flutti hingað til landarðs niðurlandanna veitur, og heitaðist með sér byssu eina, ágæta og tvíhleypta. Eitt sinn hann var við Bjarna. Leið niðurlandanna nokkur tími, og var kom Flóvestringur nokkur inn í lúð ^{hans} kaupmanns það þá eitt sinn, að Bjarni var á báti og sá hann byssuna og leist vel á; og að lokum á köpa-veitum, rétt hjá landi, sá hann þá faladi hann byssuna af kaupmanni, og tók hann því gulu-húðra sár uppi á landi, og vel í það. En í því kom Bjarni nokkur inn í lúðu þeir fram með síni ströndinni. Leist niðurlandanna; hann var ágæt skýttu og var kallaður Bjarna. eigi á blíkuna, og veiri hann Bjarni skotmaður; sá hann niðurlandanna, og þótti því þegar að landi. En þá er hann kom honum hún vera ágæt og faladi hana af nor, var ~~skýttu~~ þá með gulu-húðra kaupmanni. Þennan niðurlandanna á kaupmann, þar þessir líkir töfu og manni, en þó á fastir. Skaut sem hann var lúðinn að lofa Flóvestringnum niðurlandanna á skýttu í byssunni götu og byssunni, en Bjarni var kunnugi hans, þó hann flýtti sér síðan heim. Daginn eftir fór hann

við ~~mitt~~ þriðja mann, ^{til} ~~á~~ stöðvar ~~þessa~~ ^{þess} þar, sem hann mála bandumir þar heim á höfuðbólum og vinna þar, skaut á skrifmskið, og var ^{þar} áleikent unnað, enn hugsa aftur minna um sínar eigin gjafir. Þriðji manns-rið.

Sumarstörf manna hér á landi, og hefist þá slátturinn. Fyrst eru tíminn slegin, þá er hér á landi ein og alstadar annars-stadar og síðan er farið á engjar; er þá gjmist, að sumarið er sá tími ársins, þegar allir atvinnu- eftir þvi, hve engjar eru langt frá, að fólk er vegir vakna ír dvala, ef svo metti að orði komu "ligger við", sem kallað er, eða að það er fólk streymin þá ír bæjunum út í sveitirnar eð heima & um natur, en þer á engjar á morgunna ^{na} anna þangað unnað þar, sem þangs er vor. og kemur aftur á kvöldin, en borden svo á þá eru þá fyrst sveita-störf, sem eg mun engjunum. Þá er liður á sumarið, en sumu-stadar nokkuð athuga. & Á vorin eða fyrri hluta ^{misjafur} aftur slegin tíu, en þá er það mjög ~~sumu~~ sumars er aðallega unnið að jarðarbotum ~~andi~~ eftir þvi, hvenig allur á stöðum eru. þá og að þvi að vinna á tínum; er þá oft, að er komið er fram í miðjan september, þer fólk er

after in sveitunum og þar dafnar yfir öllu, en þó er in veðkjá, og hefst þá dans og annar
er eigi alveg hett að slá þr en um réttir; þá gleðskapur. Eigi þykir vinna þessi þó góð, en
er líka óhett að segja, að sumarið sé lítið.

Önnur störf manna eru að allega sildar-vinna, þótt misbrestur á því verða, að það var
Á sama tíma, og kaupafólk fer í sveitir, greitt svo, sem samningar standa til.

Streyminn einnig fólk norður á land til hennar. Nú er eftir að geta þess nokkuð, hvað þeir
er þar oft mikill fjöldi manna saman kominn hafa fyrir stöfu, sem í börnunum dvelja, eða
og oft glatt í hjalla, og það jafnvel stundum þó að allega hér í Reykjavík. Í öllum börnunum
svo, að fram in hafi þegar þótt þeyra. á norð-vestur hluta landsins fast fólk við

Vinna þessi er þannig, að stundum þegar sildarvinnu, og þar því nauða þátt af því
fólkið (ekker) að gjöra, en á iðrum tímum brott frá heimilum sínum. Hér í Reykjavík
er starfina enginn; liggur þá alt draslið hafa flestir af börnunum svo nefndu verka-mönnum.
í börnunum þangað til á kvöldin, þá er um starfa við fisk-verkun. Einkum er vinna

mikil á þessum-dögum. Margir þást einnig við
hissabyggingar og annað þess háttar. Á sumrum
enn einnig vegir lagðir og fleira því líkt, og
hafa ýmsir atvinnu við það. Auk þessa, sem
hér er talið, enn hin vanalega störf, sem ^{gn} ~~ge~~ ^F
er alt árið um kring, svo sem ^o verslun og
fjóst embættis-störf, en það er þess að geta, að
þess háttar fólk hefur oft mikil fri á sumrin,
og sumir hafa einmitt fri allt sumarið, svo
sem kemur, ^{me} hversu heimfara uppá þá
setningu þess, að þeir sófi, þegar aðrir
vaki, en vaki, þegar aðrir sófi ^{en} ₁ það er
þetta einungis í öðringu og legri merkingu.

Nátttröllid í Skessuhala.

Í Skessuhali heitir fjall sitt í afvetti Myvetninga,
dregur það nafn sitt af tröllskessu nokkri
sinni, er þar bjó fyrir á tímum. Skessa þessa
var nátttröll, og er það stóli þeirra, að þar
mega eigi sól sjá, því að þá verða
þau að steini; verða þau því að fara
allra sinna ferða um nætur. Það var sumari
sitt, að mikil ^{silungs-}veidi var í Strandavogi við Myvatni
Skessa varð þessa vgr og vandi þá þegar
komur sínar þangað; var hún með nökkva
einn mikil mikinn, sem hún þar á bakinu
að og frá vatninn, en nevi á honum á því.

Strandar-bium þótti þetta mein mikil, því að
skessan spilti veiðiskarnum mjög, en þeir gátu
þó lengi ^{vel} eigi við gjört. Það var síðla
sumars, að þá er skessan kom nátt eina
nítur að vognum, þá var bóndi þar fyrir
við fjórða mann, og voru þeir við
fyrirdrátt. Skessa ~~trögst~~ sér eigi til
þess að ráðast á þá, en þótti þó leit
að svo línu ~~þessara~~ og leit því þar
til ^{þessara} þeir bóndi fóru í burt, en það var
eigi fyrir en undir morgun, því að þeir
vissu, hvað henni leit, og höfðu því
litinn hráða á sér. Fer nú skessa og

dregur fyrir og flýtti sér, sem mest min
matti, en varð eigi nógu fljót, því að
þá er hin ~~en~~ ~~meira~~ ~~en~~ komingf meira
en hálfa leið heim að Ikessuhala, kemur
upp sól. Leggur ^{skessan} ~~hinn~~ þá nökkvaun í
föðina og fer síðan sjálf upp í hann, og
varð alt að steini. † Gleitir það síðan
Nökkvalvækka, þar, sem þetta varð. Enn þá
sést báturinn vel, og er hann mjög líkur
bátum þeim, sem eru tíðkast við Mjvatn,
nema það ^{lu} hagn er miklu stærri, og auk
þess eru skovar í honum í stað keipa.

Aftur í bátinum er hrúgald mikill, og er það
byggja manna, að þar sé skessan.

Ójarni Benediktsson
III. hekk. A.

Laun vanpakklátra barna.

Þá er kaupmaður einn var kominn á efra aldur,
hætti hann verskun sinni og fór í hennit til sonar
sins og tengdadóttur. Kaupmaður þessi hafði grætt á
tá og fingri, en lét sýni sínum eftir öll auðfjárn
nema litla upphæð, sem hann hélt eftir handa
sjálfum sér. ~~Alt~~ Alt gekk ni vel í eitt ár eða
svo, þar sem þau ^{nigi kaupmanninum og kona hans} voru mjög þakklát fyrir
gjöfina; en á þeim tíma létu þau
skilyttingarlaus og ~~er~~ jafnvel vond við hann.
Glömm þótti þetta mjög seitt og bar sig þessi
undan þessu við ^{sinu} væn sinn. Glömm sagðist
mjúndu geta hjálpað honum, ef að sínum ráðum

væri fanit, og ^{en} sagði: „Til þess verður þú þó

að lána mér 10000 krónur.“ „Það get eg eigi

gjört,“ svarði kaupmaður, „því að þér á eg

~~engin~~ ^{eigi} til.“ „Gjövis ekkert,“ svarði hinn, „þér

eru þér, og á morgun kem eg og bið

þig um að lána mér þér.“ Næsta dag kom

hann til kaupmannsins og í áheyrn sonar

kaupmannsins og tengda dóttur, ~~það hann hann~~

~~um~~ ~~at~~ ~~hann~~ skýrði hann frá því, að hann

hefti mjög arðvarlegt fyrirtæki með höndum, en

ni vantaði sig 10000 krónur til þess að koma

því ~~x~~ fram (~~þó~~ ^{þó} ~~þó~~), en hann vissi ekki ^{hvar} ~~þó~~

hann geti fengið svo stóra mikla upphæf.

Kaupmáðurinn sagði, að hann skyldi með ánægju
lána honum þé þetta og jafnvel meira síðan,
ef hann þyrfti; sákir hann síðan þéft og afhendir
þat. ~~Þ~~ Við þetta skifti svo um, að eftir þetta
urðu þau, sonur kaupmanns og kona hans, mjög
góð við föður sinn. Eftir dauða hans leitum
þau vandlega í hirslum hans, í þeirri von
að finna þar einhverja fjármuni, en þar
var einungis miði, sem þetta var vátat á:
"Á þennan hátt skal vanþakklátum börnum
lánað."

Bjarni Benediktsson

III. bekk. A.